

KULTUR

Musikk Klassisk cd

Musikk for den stille uke

■ **«Påsketid»**, Marianne Beate Kielland, (mezzosopran), Elise Båtnes, (fiolin), Kåre Nordstoga, (orgel), LAWO

Denne fine cd-en begynner med sangen «Han gikk den tunge veien» til en vakker melodi av Egil Hovland. Først i fiolin, ganske spedit, så med Marianne Beate Kiellands varme mezzo før orgleet kommer til. Den innleder sanger, salmer og arier for påskedagene: To for Skjærtorsdag, fire for Langfredag, to for påskeaften og så fem for påskedagene.

Til «Jesus, din søte forening å smake» bruker de tre musikere en folketone fra Gudbrandsdalen. Den er mollstemt, som de fleste folketoner, og ganske rørende. Kiellands tolkning av Erbarne dich fra Bachs Matteuspasjon er ikke mindre rørende og blir særdeles vakkert fulgt av fiolinstemmen til Båtnes. «O hode, høyt forhånet» for Langfredag har den melodien vi kjenner så godt og som er skrevet av Hans Leo Hassler i 1601. Mykt og gripende klinger sammen akkompagnert på orgel. Et lengre verk av Henryk Górecki, «O Domina Nostra» (Vår Frue), har et langt, meditativt orgelforspill før mezzo-sopranen begynner sin stille sang som mot slutten øker i styrke og kraft før den ender i en lenge utholdt meditasjon.

Blant de åtte resterende sangene kan en merke seg «Hør vår helligafts bønn» til tone av organisten Søren Gangfløt (1979), men som har en tekst av Johannes fra Damaskus (fra 700-tallet). Johannes hørte til dem som hadde en lære om den skjulte Gud og skrev om

det usynlige i det synlige, men gikk imot tidens ikonoklasme.

Den siste sangen er, som seg hør og bør, «Påskemorgen slukker sorgen». Det karakteriserer hele stemningen og atmosfæren på denne cd-en, med dens utsøkte arrangementer, at denne siste sangen ikke jubler frem budskapet, men mer lar det tone ut som en lied.

Telemanns makeløse overskudd

■ **«Telemann: Musikk for orkester»**, Barokkanerne, Kati Debretzeni (fiolin), LAWO.

■ Også barokkmusikk eger seg for påsken. Her hører vi det Oslo-baserte Barokkanerne som blir ledet av fiolinisten Kati Debretzeni. Barokkanerne har fått strålende kritikker i inn- og utland for sin forrige utgivelse på LAWO, Empfindsamkeit (med verk av CPE Bach).

Det er sagt om Vivaldi at han lettere skrev en ny komposisjon enn forbedret en gammel. Det samme kan man trygt si om Telemann som regnes for musikkhistoriens mest produktive med over 3.600 registrerte verk. Men i de fire konsertene her, samt suiten La Bourse, vil det være anakronistisk å lete etter svakheter. Vel skrev Telemann over 100 konserter, men disse utvalgte fire, hvor snart fløyte og fiolin, obo, fiolin og fløyte og blokkfløyte skifter om å være solister med strykerne og basso continuo. Det er sprudlende musikk, utført med driv og der de glimrende solistene for sine instrumenter til å skine i den barokke klangverden.

ARNFINN BØ-RYGG

Marianne Beate Kielland, (bildet, mezzosopran), Elise Båtnes, (fiolin), Kåre Nordstoga, (orgel) har laget cd-en «Påsketid».

Litteratur Hele Rogaland leser

Rogaland skal lesa om spissmus

STAVANGER

Heile Rogaland skal i september lesa Erna Oslands biletbok «Sov søtt, herr Spiss».

Oslands bok vann avstemninga om kva biletbok som skal trykkast opp i 20.000 eksemplar og delast ut gratis over heile fylket i september. 2656 stemmer kom inn i avstemminga, og i tillegg til det store opplaget får Osland årets Rasmus Løland-stipend på 100.000 kroner.

«Sov godt, herr Spiss» handlar om den vesle spissmusa herr Spiss, som ikkje får sova. Korleis skal han finna søvnen? Spiss dreg ut på ei farefull ferd og møter folk og dyr som søv, og etter at historia er over kan lesaren få vita meir om kvifor me søv. Og om kva som skjer om me ikkje søv. Teksten er illustrert av Inger Lise Belsvik.

«Hele Rogaland leser» starta som eit prosjekt i kulturhovudstadsåret Stavanger 2008, då publikum stem-

Erna Osland. FOTO: SAMLAGET

te fram Arild Reins «Kaninbyen» til gratis utdeling. Sidan har ein jury plukka ut bøkene heile fylket skulle lesa. Dei har delt ut Alexander L. Kielland, Einar O. Risa, Lene Ask, Kolbein Falkeid og ein antologi om makt i Rogaland. I fjor var Kjartan Fløgstad's «Grand Manila» boka alle rogalandingar skulle lesa.

I år ønska prosjektet igjen

å involvera publikum i valet av bok, etter at ein jury hadde plukka ut fem nominerte. Dei fire mednominerte var:

«Gjøken» av Bjørn Arild Erland og Hilde Kramer (illustratør). Fagbildebok om gjøken og andre fuglar som blei nominert til Brageprisen i kategorien Beste barne- og ungdomsbok i 2011.

«Flekkmonstret» bygger harefelle» av Vette og Hallgeir Opedal, med Per Dybvig som illustratør.

«Kuvenninnene» av Annaaug Auestad. Gullhorn, Bjøllekua, Kånni, Berta og Jurun er gode kuvenninner. Heilt til dei begynner å rauta om kven som er best. Då blir det spetakel på jordet.

«Vaffelmøkk» av Tore Renberg og Øyvind Torseter (illustratør). Ine steikar vafler til seg og Hasse, men Hasse er så fortvila og skrik «vaffelmøkk». Nominert til Kritikerprisen 2013.

JAN ZAHL

jan.zahl@aftenbladet.no

Bisettelse

En siste fest for Inger Sitter

Inger Sitter blir minnet både som kunstner og en person med sterkt samfunnsengasjement. – Hun brøt grenser på mange måter, sa kulturminister Thorhild Widvey i sin tale da Sitter ble bisatt tirsdag.

«En av våre mest betydningsfulle og internasjonalt kjente kunstnere» – oppsummerte Widvey om Sitter, som ble bisatt i Oslo ved Vestre Gravlund i Oslo.

Dronning Sonja var blant de mange som var til stede i bisettelsen.

Den ikke-religiøse seremonien ble ledet av familievennen og forfatteren Carl-Erik Grimstad.

– Hun ruver i norsk kunst- og kulturliv, sa han da han ønsket velkommen til Ingers «siste fest».

Kjente kunstnere bidro under bisettelsen: Skuespiller Bjørn Floberg leste et dikt av Rolf Jacobsen, mens Aage Kvalbein spilte et stykke av Johann Sebastian Bach.

Sitter ble 85 år og døde 11. mars – «i solen og på det som til da var årets vakreste dag» – ifølge ekssvigersonnen Harald Ciarlo, som framførte minnerordet på vegne av familien.

Stort menneske

Både Grimstad og flere andre talere skildret Sitter som et «stort» menneske, både som kunstner, som person og rent fysisk, med sine store smyk-

ker, flagrende gevanter og temperament. En person som ikke var redd for å ta plass – eller sette andre på plass med en skarp kommentar.

Engasjementet hadde hun til siste slutt. Så sent som i fjor høst hadde hun sin siste utstilling i galleri Brandstrup, til tross for at hun var kreftsyk.

«Det vesentlige»

Grimstad påpekte at Sitter tilhørte en vennekrets og generasjon som bygget opp norsk kulturliv etter krigen. Blant dem var Arne Nordheim, Fritz Røed og Pål Bang-Hansen.

– Det er denne generasjonens adelsmerke at den klarte, og fortsatt klarer, å skille det vesentlige fra det uvesentlige, sa Grimstad.

– Kunsten måtte for Inger ha en forankring, et perspektiv, utenfor seg selv.

Flyttet grenser

Kulturminister Widvey mintes Sitter som en som flyttet grenser:

– Som en av våre første modernister tok Inger Sitter i bruk et abstrakt formspråk i en tid der kunst fortsatt helst skulle ligne på noe. Slik var hun med på å flytte grenser for det moderne kunstbegrep i Norge, sa hun.

Men flere grenser ble brutt, fortsatte kulturministeren. Sitter var nemlig bare 13 år gam-

mel da hun debuterte i Trondhjems Kunstforening, og bare 15 år gammel da hun, som yngste elev noensinne, begynte ved Statens Kunstakademi.

– Hennes kunstnerskap er preget av en trang til utvikling og en higen etter presisjon, sa Widvey, før hun slo fast at Sitter også bidro til å flytte grenser i kunstnerpolitikken. Både ved å delta i det første styret i Norsk kulturråd, og ved å bli den første kvinnelige kunstprofessoren ved Statens Kunstakademi.

Dessuten var hun sterkt engasjert i arbeidet med å bedre kunstnerens kår, og hun kjempet både for garantiinntekten, innkjøpsordningen og for kvinners rettigheter, påpekte Widvey.

Kunstnerkoloni

Grenser ble også flyttet rent geografisk. Sitter var en europeer, og levde halve livet utenfor landets grenser. I 40 år hadde Sitter hus og atelier i den italienske landsbyen Villa Faraldi, som var sentrum for en liten kunstnerkoloni.

Kunstnerkollega Håkon Bleken formulerte seg slik på vei inn til bisettelsen tirsdag:

– Hun etterlater seg en betydelig arv. Hun har påvirket norsk kunst og er en del av Norge som har glidd ut i evigheten. (NTB)